

Tijd voor een vermogensaftrek!

Op welke wijze dient een vermogensaftrek in het Nederlands belastingstelsel te worden geïntegreerd?

Naam: Cees Pater

Studentnummer: 335363

Begeleidster: Dr. Y.M. Tigelaar-Klootwijk

Rotterdam, 21 mei 2015

Voorwoord

Voor u ligt de masterthesis 'Tijd voor een vermogensaftrek!'. Een onderzoek dat gericht is op de gelijke behandeling van het eigen en vreemd vermogen, waarbij wordt onderzocht op welke wijze een vermogensaftrek in het Nederlands belastingstelsel geïntegreerd dient te worden. Dit onderzoek is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de opleiding Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Een opleiding die ik enthousiast en met veel interesse heb gevolgd, met in het bijzonder de vakken Vennootschapsbelasting en Internationaal- en Europees belastingrecht. Het onderwerp van deze masterthesis komt dan ook zeker niet uit de lucht vallen, aangezien veel aspecten van bovengenoemde vakken in dit onderzoek terugkomen.

Mijn dank gaat in het bijzonder uit naar mevrouw Dr. Y.M. Tigelaar-Klootwijk voor het begeleiden van mijn masterthesis. Ik heb de begeleiding altijd als zeer prettig ervaren. Daarnaast wil ik mevrouw drs. S.P.E. Blom-Broekema bedanken voor de inhoudelijke adviezen en verbeterpunten. Verder wil ik mijn vriendin C.M. Oorschot bedanken voor zowel schrijfvaardige adviezen en verbeterpunten als de morele steun. Tot slot wil ik mijn ouders bedanken voor de financiële en morele steun gedurende de opleiding.

Bij deze wens ik u veel leesplezier toe.

Cees Pater

Montfoort, mei 2015.

4.2 Achtergrond.....	53
4.3 Methodiek	56
4.3.1 Toepassingsgebied	56
4.3.2 Grondslag kapitaalvennootschappen.....	56
4.3.3 Grondslag IB-ondernemingen	58
4.3.4 Tarief.....	59
4.4 Voor- en nadelen.....	60
4.4.1 Voordelen	60
4.4.2 Nadelen	60
4.5 Compenserende maatregelen.....	70
4.6 Aangepast voorstel.....	73
4.7 Tussenconclusie.....	74
Hoofdstuk 5 – Conclusie en samenvatting	76
Literatuurlijst.....	85

Lijst van gebruikte afkortingen

AVA	algemene vergadering van aandeelhouders
BBP	bruto binnenlands product
BNB	beslissingen in belastingzaken
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CFC	Controlled Foreign Company
c.q.	casu quo
CPB	Centraal Plan Bureau
DBI	definitief belastbaar inkomen
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
HR	Hoge Raad
HvJ	Hof van Justitie
IB-ondernemer	ondernemer voor de Inkomstenbelasting
IB-onderneming	onderneming voor de Inkomstenbelasting
MKB	midden- en kleinbedrijf
nr.	nummer
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OLO	obligatielening overheid
r.o.	rechtsoverweging
VPB-tarief	tarief op de vennootschapsbelasting
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Wet IB	Wet Inkomstenbelasting 2001
Wet IB '64	Wet Inkomstenbelasting 1964
Wet VPB	Wet op de vennootschapsbelasting 1969
WIB	Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992

In het vierde hoofdstuk staat de vermogensaftrek centraal naar aanleiding van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel. Daarbij wordt grotendeels de structuur gehanteerd conform hoofdstuk drie. Allereerst wordt de achtergrond van de vermogensaftrek naar aanleiding van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel geschetst. Vervolgens wordt de methodiek van de vermogensaftrek naar aanleiding van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel uitgebreid behandeld. Dit is onder te verdelen in het toepassingsgebied, de grondslag en het gehanteerde tarief. Nadat de methodiek van de vermogensaftrek naar aanleiding van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel is uitgewerkt, wordt geanalyseerd wat de voor- en nadelen hiervan zijn. Allereerst worden de voordelen beschreven. Vervolgens worden de nadelen behandeld. De nadelen betreffen onder meer de mogelijkheid tot *double dip*, de gevolgen op de renteaftrekbepalingen en het ontstaan van dubbelstellingen en misbruik. Daarbij wordt in ieder onderdeel uiteengezet hoe vorenstaand nadeel kan worden ingeperkt. Vervolgens wordt beschreven welke compenserende maatregelen voor de misgelopen belastingen getroffen kunnen worden. De beschouwing van respectievelijk de voor- en nadelen, de inperking van nadelen en de compenserende maatregelen die getroffen kunnen worden, leiden uiteindelijk tot een aangepast voorstel. De vraag die in het vierde hoofdstuk centraal staat, luidt als volgt: *Hoe is de vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel vormgegeven, wat zijn daar de voor- en nadelen van en hoe kunnen vorenstaande nadelen middels een aangepast voorstel worden ingeperkt?*

Tot slot wordt in hoofdstuk vijf afgesloten met een conclusie en samenvatting.

Artikel 10a Wet VPB betreft winstdrainage. In dit artikel staat beschreven dat rente - daaronder begrepen kosten en valutaresultaten - ter zake van schulden, in bepaalde situaties niet kan worden afgetrokken van de belastbare winst. Het gaat om gevallen waarbij de betreffende schulden direct of indirect zijn verschuldigd aan een verbonden persoon of lichaam, voor zover die schulden verband houden met een besmette rechtshandeling. In het eerste lid zijn drie besmette rechtshandelingen genoemd. In de eerste plaats wordt het aangaan van een lening om dividend uit te keren, kapitaal terug te betalen of aandelen in te kopen, door de belastingplichtige of door een met hem verbonden lichaam aan een verbonden persoon of lichaam, aangemerkt als een besmette rechtshandeling. Daarnaast wordt het aangaan van een lening om vervolgens een kapitaalstorting te doen, door de belastingplichtige of door een met hem verbonden persoon of lichaam in een verbonden lichaam, opgevat als een besmette rechtshandeling. Tot slot wordt het aangaan van een lening door een belastingplichtige of door een met hem verbonden persoon of lichaam om aandelen in een lichaam te kopen, waardoor verbondenheid ontstaat, beschouwd als een besmette rechtshandeling. Een dergelijke handeling wordt ook wel verwerving of een uitbreiding genoemd.

Bovenstaande besmette rechtshandelingen hebben echter niet in elke situatie winstdrainage tot gevolg. De wetgever heeft hier rekening mee gehouden door het opnemen van twee tegenbewijsregelingen. Zo blijft op grond van lid 3, onderdeel a de rente op de schulden in kwestie aftrekbaar van de winst, indien de belastingplichtige aannemelijk maakt dat aan de schuld en de daarmee verband houdende rechtshandeling in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen. Eveneens blijft de rente op grond van lid 3, onderdeel b aftrekbaar indien de belastingplichtige aannemelijk maakt dat over de rente een naar Nederlandse maatstaven redelijke belasting wordt geheven. Met een redelijke heffing wordt een effectieve winstbelasting van 10 procent bedoeld. Dit geschied naar Nederlandse maatstaven. Daarbij dient de belastingplichtige aannemelijk te maken dat er geen mogelijkheid bestaat tot het verrekenen van reeds opgebouwde verliezen of andersoortige aanspraken. In een dergelijke situatie is het immers mogelijk dat de rente-inkomsten effectief worden belast tegen 10 procent, terwijl als gevolg van het verrekenen van verliezen per saldo geen belasting wordt geheven. Daarnaast is binnen de desbetreffende compenserende heffingstoets een dubbele zakelijkheidstoets ingebouwd. Dit houdt in dat de inspecteur aannemelijk kan maken dat - ondanks de compenserende heffing - de schuld is aangegaan met het oog op verrekenen van verliezen of andersoortige aanspraken welke in het jaar zelf zijn ontstaan dan wel op korte termijn zullen ontstaan. In een dergelijke kwestie blijft de aftrekbeperking van toepassing. De beperking houdt ook stand indien de inspecteur aannemelijk maakt dat aan de rechtshandeling niet in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen.

arbitrage in de financieringsstructuur. Tot slot heeft de ongelijkheid bij het vaststellen van de interne verrekenprijzen internationale arbitrage tot gevolg.

Concluderend kan worden gesteld dat wanneer het eigen en vreemd vermogen fiscaalrechtelijk aan een uniforme behandeling zijn onderworpen, de bovengenoemde economische verstoringen worden weggenomen. Hiervoor staan in de volgende hoofdstukken een tweetal systemen centraal. In hoofdstuk drie betreft dit de Belgische notionele interestaftrek. In hoofdstuk vier wordt de vermogensaftrek naar aanleiding van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel uiteengezet.

vennootschap. Als voorbeeld kan dienen een in België gevestigde moedervennootschap met een eigen vermogen van 10 miljoen euro, waarbij 8 miljoen euro wordt uitgeleend aan vier andere vennootschappen binnen de groep. Het gaat hierbij om viermaal 2 miljoen euro. De overgebleven 2 miljoen is voor eigen doeleinden. De in België gevestigde moedervennootschap fungeert de facto als een bank voor de gehele groep. Over het uitgeleende bedrag wordt een zakelijke rente berekend van 3 procent. Gevolg is dat iedere vennootschap waaraan geld is uitgeleend jaarlijks een aftrek heeft van 3 procent van 2 miljoen, oftewel 60.000 euro. De in België gevestigde moedervennootschap heeft naar aanleiding van de ontvangen rente een belastbaar resultaat voor aftrek van risicokapitaal van 240.000 euro. De notionele interestaftrek bedraagt echter 10 miljoen maal 2,63 (tarief 2015), oftewel 263.000 euro. De opgezette constructie leidt er dan ook toe dat bij ieder van de vier vennootschappen binnen de groep een aftrek bestaat van 60.000 euro, terwijl bij de moedervennootschap effectief geen vennootschapsbelasting wordt geheven ten aanzien van de rente-inkomsten. Dit heeft tot gevolg dat de notionele interestaftrek bij de moedervennootschap is omgezet in een renteaftrek bij de dochtervennootschappen. Het vorenstaande is niet onwenselijk wanneer het kapitaal wordt uitgeleend aan vennootschappen die louter Belgisch belastingplichtig zijn.¹³⁵ De aftrek blijft immers in België. Een onwenselijke situatie ontstaat zodra het kapitaal van de moedervennootschap wordt uitgeleend aan een in het buitenland gelegen vennootschap binnen de groep. Het buitenland zal derhalve een rente aftrek dienen te verlenen, terwijl in België in de betreffende situatie per saldo niets wordt belast.

¹³⁵ Met uitzondering van binnenlandse situaties waarbij de moedervennootschap in tegenstelling tot de dochtervennootschap geen inkomsten heeft om de notionele interestaftrek tegen af te zetten. Het omzetten van de notionele interestaftrek bij de moedervennootschap in een renteaftrek bij de dochtervennootschap leidt in casu immers tot een voordeel bij de dochtervennootschap, terwijl de moedervennootschap er geen nadeel van ondervindt.

vanuit de vennootschapsbelasting, waarbij de inkomsten van de vermogensbijtelling reeds in oenschouw zijn genomen. De vermogensaftrek ten aanzien van IB-ondernemingen doet de belastingderving derhalve alleen maar toenemen.

De Studiecommissie- Van Weeghel is van mening dat de derving van de inkomstenbelasting gecompenseerd dient te worden met het afschaffen van de zelfstandigenaftrek.²³⁵ Afschaffing van de zelfstandigenaftrek is op zichzelf allerm minst onredelijk. De zelfstandigenaftrek werkt immers averechts²³⁶, aangezien de betreffende aftrek niet toeneemt wanneer het resultaat stijgt. De zelfstandigenaftrek neemt bij een toenemend resultaat in verhouding juist af. De desbetreffende aftrek is derhalve allesbehalve gericht op groei. Dit gaat verder dan bijvoorbeeld het progressieve effect van de verschillende tarieven die in box 1 op grond van artikel 2.10 Wet IB worden gehanteerd. Waar de gehanteerde tarieven per euro winst in box 1 variëren tussen de 36,5 en 52 procent, leidt de zelfstandigenaftrek bij een winst van €7.280 tot een aftrek van 100 procent. Dit terwijl de zelfstandigenaftrek bij een resultaat van boven de €72.800 in verhouding tot de winst daalt tot onder de 10 procent. Daarnaast werkt de zelfstandigenaftrek verstarend doordat de IB-ondernemer de betreffende aftrek kan toepassen, terwijl aan de aanmerkelijkbelanghouder en de werknemer een dergelijke aftrek niet wordt geboden.²³⁷ Dit volgt echter uit het doel van de zelfstandigenaftrek. "*Voor veel kleinere ondernemers geldt dat niet de gehele ondernemingswinst beschikbaar is voor consumptie omdat een deel van de winst wordt geherinvesteerd*".²³⁸ De (kleine) IB-ondernemer dient derhalve voor een verzwakte draagkracht te worden gecompenseerd. In beginsel hoeft minder belasting te worden afgedragen omdat de zelfstandigenaftrek als aftrekpost op de winst fungeert. De vermogensaftrek leidt ook tot minder belastingheffing wanneer het gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen een positieve waarde aanneemt. In situaties waarbij de (kleine) IB-ondernemer een negatief gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen bezit, wordt de draagkracht echter verzwakt. Dit ontstaat bijvoorbeeld als er meer wordt geconsumeerd dan dat er winst wordt gegenereerd. In vorenstaande situatie acht ik het onwenselijk dat de (kleine) IB-ondernemer te maken krijgt met een vermogensbijtelling waarbij de zelfstandigenaftrek zou zijn afgeschaft. De vermogensbijtelling staat in casu immers haaks op het doel van de zelfstandigenaftrek, aangezien de verzwakte draagkracht verder wordt verzwakt. Ik sluit me derhalve niet zonder meer aan bij de

²³⁵ Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel. (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*. p. 95.

²³⁶ Meussen, G.T.K. (2010). *De belastingheffing van ondernemers in de voorstellen van de commissie- Van Weeghel*. WFR 2010/772. Onderdeel 5.

²³⁷ Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel. (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*. p. 95.

²³⁸ Pieterse, M.J.C. Commentaar op artikel 3.76 Wet IB. NDFR.

mening van de Studiecommissie- Van Weeghel die stelt dat de derving van de inkomstenbelasting gecompenseerd dient te worden met het afschaffen van de zelfstandigenaftrek.

Naast bovenstaande is de Studiecommissie- Van Weeghel van mening dat de vermogensaftrek “(...) niet zou moeten worden gedekt door een stijging van het VPB-tarief omdat dit de positieve effecten op de vermindering van de kapitaalkosten (en derhalve de stimulans voor investeringen en BBP) weg zou nemen”.²³⁹ Wordt een compensatie binnen de vennootschapsbelasting toch wenselijk geacht dan dient volgens de Studiecommissie- Van Weeghel het tariefopstapje in de vennootschapsbelasting te worden afgeschaft.²⁴⁰ Het algemene VPB-tarief wordt hierdoor niet verhoogd - het hoogste tarief blijft immers ongewijzigd - maar de belastingderving van de vermogensaftrek wordt wel deels gedekt door de vennootschapsbelasting sec. Multinationals zullen Nederland niet alsnog gaan mijden vanwege een verhoogd tarief. Louter winstgevende kapitaalvennootschappen met een minimaal gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen gaan er op achteruit. Kapitaalvennootschappen met een omvangrijk gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen gaan er zelfs sterk op vooruit. Het afschaffen van het tariefopstapje is mijns inziens dan ook een meer dan redelijke compensatie voor het invoeren van de vermogensaftrek.

Verder stelt de Studiecommissie- Van Weeghel voor om de belastingderving te compenseren met het invoeren van de objectvrijstelling voor vaste inrichtingen, het aanwenden van de gereserveerde middelen voor de groepsrentebox en een lastenverschuiving van de vennootschapsbelasting en de inkomstenbelasting naar de omzetbelasting.²⁴¹ Het vorenstaande is echter grotendeels achterhaald, aangezien de voorgestelde compenserende maatregelen inmiddels worden benut voor andere doeleinden. De objectvrijstelling is immers per 1 januari 2012 in artikel 15e Wet VPB opgenomen. Daarnaast is het hoogste tarief van de omzetbelasting met ingang van 1 oktober 2012 verhoogd tot 21 procent.²⁴² Ook is het maar zeer de vraag of de gereserveerde middelen voor de groepsrentebox niet reeds zijn aangewend. Er dienen derhalve nieuwe compenserende maatregelen te worden voorgesteld. Daarbij kan vanuit efficiencyoverwegingen worden onderzocht of een compensatie in de omzetbelasting gewenst is. Het gedifferentieerde tarief binnen de omzetbelasting veroorzaakt

²³⁹ Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel. (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*. p. 91.

²⁴⁰ Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel. (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*. p. 104.

²⁴¹ Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel. (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*. p. 91

²⁴² Belastingdienst. *Overgangsregelingen bij de btw-verhoging naar 21%*. Geraadpleegd op 11 november 2014 via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/btw_berekenen_aan_uw_klanten/btw_berekenen/btw_tarief/overgangsregelingen_bij_de_btw_verhoging.

immers economische verstoringen en welvaartsverliezen.²⁴³ De omzetbelasting is derhalve allerminst optimaal. De compenserende maatregelen moeten naar mijn mening niet worden gezocht in het nogmaals verhogen van het hoogste tarief van de omzetbelasting. In plaats daarvan kan bijvoorbeeld een uniform tarief worden toegepast. Het hanteren van een uniform tarief bespaart de overheid alleen al 238 miljoen euro aan uitvoeringskosten.²⁴⁴

4.6 Aangepast voorstel

Aan de voorgestelde vermogensaftrek van de Studiecommissie- Van Weeghel kleven diverse nadelen. Deze nadelen kunnen middels diverse toevoegingen dan wel aanpassingen worden geminimaliseerd.²⁴⁵ Met inachtneming van vorenstaande toevoegingen c.q. aanpassingen kan de vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel in een aangepaste vorm worden voorgesteld. Dit aangepaste voorstel houdt in dat bij het bepalen van de vermogensaftrek het fiscaal eigen vermogen voor de volgende componenten moet worden gecorrigeerd:

- i. De fiscale waarde van deelnemingen;
- ii. Compensabele verliezen;
- iii. Fiscale reserves;
- iv. Anti-misbruikbepalingen:
 - a. beleggingen die worden gehouden zonder dat een belastbaar inkomen wordt voortgebracht.
 - b. materiële vaste activa die de billijkheid van de beroepsbehoeften te boven gaat.
 - c. het gestort kapitaal dat rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de moedervernootschap dan wel de ontvangen winst die rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de dochtervernootschap, tenzij de belastingplichtige aannemelijk maakt dat aan de betreffende rechtshandelingen in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen.

Vervolgens dient het gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen te worden vermenigvuldigd met de door de belastingplichtige verschuldigde rentevoet over het door hem of haar aangetrokken vreemd vermogen. Een negatief gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen leidt derhalve tot een

²⁴³ Centraal Planbureau. (2014). *Bouwstenen voor een moderne btw. Vrijstellingen verstoren concurrentie; verlaagd tarief ondoelmatig*. CPB Policy Brief. p. 3.

²⁴⁴ Centraal Planbureau. (2014). *Bouwstenen voor een moderne btw. Vrijstellingen verstoren concurrentie; verlaagd tarief ondoelmatig*. CPB Policy Brief. p. 15.

²⁴⁵ Zie hiervoor paragraaf 4.4.2.

vermogensbijtelling. De vermogensaftrek dient zowel in de Wet VPB als in de Wet IB te worden opgenomen.

4.7 Tussenconclusie

De vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel is van toepassing op binnenlandse en buitenlandse ondernemingen dan wel kapitaalvennootschappen die onderworpen zijn aan de Nederlandse inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting. De vermogensaftrek is een forfaitaire aftrek over het fiscaal eigen vermogen waarbij het fiscaal eigen vermogen wordt gecorrigeerd voor de volgende componenten:

- i. De fiscale waarde van deelnemingen;
- ii. Compensabele verliezen.

Vervolgens wordt het gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen vermenigvuldigd met het gehanteerde tarief. Dit tarief dient aan het normale c.q. risicovrije rendement te worden gekoppeld.

De voordelen van de vermogensaftrek op basis van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel zijn naast de algemene voordelen van een vermogensaftrek, het bewerkstelligen van een meer neutrale behandeling van het eigen en vreemd vermogen voor zowel kapitaalvennootschappen als IB-ondernemingen en het tegengaan van overmatig financieren met vreemd vermogen.

Aan de vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel kleven echter ook diverse nadelen. In de eerste plaats leidt de vermogensaftrek tot diverse welvaartsverschuivingen. Daarnaast kan de vermogensaftrek niet vanuit ieder perspectief als solidair worden beschouwd. Verder resulteert de vermogensaftrek in meer eenvoud waar het betreft de vennootschapsbelasting. Dit geldt echter niet voor de inkomstenbelasting. Het voornaamste bezwaar van de vermogensaftrek zoals voorgesteld door de Studiecommissie- Van Weeghel zijn de beperkte correcties die op het fiscaal eigen vermogen gecorrigeerd dienen te worden om diverse dubbeltellingen en overig misbruik te voorkomen. Ook voorkomt vorenstaande vermogensaftrek geen *double dip* en kunnen de renteaftrekbeperkingen niet volledig worden afgeschaft omdat het eigen en vreemd vermogen niet tegen een gelijk tarief aftrekbaar zijn.

Om aan bovenstaande bezwaren tegemoet te komen dient het eigen vermogen naar fiscale maatstaven te worden bepaald en te worden gecorrigeerd voor de volgende componenten:

- i. De fiscale waarde van deelnemingen;
- ii. Compensabele verliezen;
- iii. Fiscale reserves;

iv. Anti-misbruikbepalingen.

a. beleggingen die worden gehouden zonder dat een belastbaar periodiek inkomen wordt voortgebracht.

b. materiële vaste activa die de billijkheid van de beroepsbehoeften te boven gaat.

c. het gestort kapitaal dat rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de moederverenootschap dan wel de ontvangen winst die rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de dochterverenootschap, tenzij de belastingplichtige aannemelijk maakt dat aan de betreffende rechtshandelingen in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen.

Het gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen dient vervolgens te worden vermenigvuldigd met de door de belastingplichtige verschuldigde rentevoet over het door hem of haar aangetrokken vreemd vermogen. Dit in plaats van het door de Studiecommissie- Van Weeghel voorgestelde normale c.q. risicovrije rendement.

Hoofdstuk 5 – Conclusie en samenvatting

In deze masterthesis is onderzoek verricht naar een systeem waarbij zowel de vergoeding op het eigen vermogen als de kosten van vreemd vermogen aftrekbaar zijn van het belastbaar resultaat. Een dergelijk systeem wordt ook wel een vermogensaftrek genoemd. De onderzoeksvraag die hierbij centraal staat luidt als volgt: *Op welke wijze dient een vermogensaftrek in het Nederlands belastingstelsel te worden geïntegreerd?* De onderzoeksvraag is vervolgens opgedeeld in drie deelvragen, welke zijn beantwoord in respectievelijk hoofdstuk twee, drie en vier. Alvorens een conclusie kan worden getrokken volgt een samenvatting waarbij iedere deelvraag afzonderlijk wordt beantwoord.

Allereerst is in hoofdstuk twee een nadere beschouwing gegeven van de discrepantie tussen het eigen en vreemd vermogen ten aanzien van zowel de civielrechtelijke als de fiscaalrechtelijke kwalificatie. Daarnaast zijn de economische aspecten ten gevolge van het verschil in fiscale behandeling toegelicht. Hierbij staat de volgende deelvraag centraal: *Wat zijn de civiel- en fiscaalrechtelijke verschillen tussen het eigen en vreemd vermogen en wat zijn daar de economische gevolgen van?*

Het verschil in fiscale behandeling tussen het eigen en vreemd vermogen kent haar oorsprong in het klassieke stelsel. Het klassieke stelsel houdt in dat een rechtspersoon zelfstandig wordt belast op basis van haar jaarlijkse winst, ongeacht de feitelijke en economische zelfstandigheid van de vennootschap. De beoogde zelfstandigheidsbenadering wordt echter niet gevolgd ten aanzien van winstuitdelingen wegens prestaties van de aandeelhouder. Desbetreffende prestaties kunnen in tegenstelling tot zakelijke kosten immers niet worden afgetrokken van de winst.

De civielrechtelijke divergentie tussen het eigen en vreemd vermogen wordt veroorzaakt door het verschil tussen het kapitaal en de lening. Kapitaal onderkent immers diverse functies die de lening niet bezit. Bovendien bestaat het kapitaalbegriff uit vier onderdelen, namelijk het maatschappelijk kapitaal, het geplaatst kapitaal, het gestort kapitaal en het opgevraagd kapitaal. In zijn geheel gezien geven desbetreffende onderdelen het recht op zeggenschap en het vermogen weer. De lening wordt daarentegen gedefinieerd als een verbruiklening waarbij een zekere hoeveelheid wordt afgegeven, onder voorwaarde dat dezelfde hoeveelheid van hetzelfde goed wordt teruggegeven. Een schuldeiser heeft derhalve andere rechten en plichten dan een aandeelhouder van een vennootschap. Dit uit zich dan ook in het onderscheid tussen eigendom en zeggenschap, tijdsduur van de vermogensoverdracht, de vergoeding en het risico voor het ter beschikking gestelde vermogen.

Fiscaalrechtelijk worden de civielrechtelijke kwalificaties in beginsel gevolgd, daar zowel de Wet VPB, Wet IB en de Wet op de dividendbelasting 1965 geen eigen kwalificatie onderkennen. Dit heeft tot gevolg dat de rentekosten met betrekking tot het aantrekken van vreemd vermogen in beginsel als bedrijfskosten zijn aan te merken, waardoor desbetreffende kosten aftrekbaar zijn van de winst. De fiscale behandeling van de verstrekker van vreemd vermogen hangt af van zijn positie tot de onderneming. De vergoeding ten aanzien van het aantrekken van eigen vermogen is in tegenstelling tot vreemd vermogen niet aftrekbaar van de winst. De fiscale behandeling van het verstrekken van eigen vermogen hangt net als bij vreemd vermogen af van de positie van de verschaffer van kapitaal. Het verschil is daarbij wel dat de voordelen die worden genoten door een kapitaalvennootschap middels artikel 13 Wet VPB kunnen worden vrijgesteld.

Ten aanzien van de fiscaalrechtelijke kwalificatie zijn enkele uitzonderingen te onderkennen. Dit betreffen de schijnlening, de deelnemerschapslening en de bodemlozeputlening. In desbetreffende gevallen wordt niet de civielrechtelijke kwalificatie gevolgd, maar wordt fiscaalrechtelijk geherkwalificeerd. Civielrechtelijk vreemd vermogen wordt fiscaalrechtelijk eigen vermogen. Daarnaast zijn in de Wet VPB diverse renteaftrekbepalingen opgenomen. Ten aanzien van renteaftrekbepalingen wordt de civielrechtelijke lening niet geherkwalificeerd tot fiscaalrechtelijk kapitaal. De renteaftrekbepalingen hebben echter wel tot gevolg dat een deel van de betaalde rente, of in uitzonderlijke gevallen de gehele rente op vreemd vermogen niet aftrekbaar is van de belastbare winst. De renteaftrekbepalingen worden voortdurend aangepast om zodoende uitholling van de belastinggrondslag te minimaliseren. De huidige wetgeving onderkent vijf belangrijke aftrekbepalingen. Het gaat hierbij om artikelen 8c, 10a, 10b, 13l en 15ad Wet VPB.

Het eigen vermogen wordt dus ten opzichte van vreemd vermogen zowel civielrechtelijk als fiscaalrechtelijk ongelijk behandelend. Fiscaalrechtelijk wordt daarbij de civielrechtelijke kwalificatie gevolgd met uitzondering van de eerder besproken herkwalificaties. Daarnaast wordt de fiscaal aftrekbare rente in bepaalde gevallen beperkt. Deze ongelijke behandeling brengt economische verstoringen met zich mee. Ten eerste leidt het fiscaalrechtelijk onderscheid tot verstoring van de financieringsbeslissing. Dit heeft zelfs mede geleid tot de kredietcrisis. Daarnaast brengt de ongelijkheid verstoring van de investering en tevens de locatiekeuze teweeg. Verder zorgt de discrepantie voor internationale arbitrage in de financieringsstructuur. Tot slot heeft de ongelijkheid bij het vaststellen van de interne verrekenprijzen internationale arbitrage tot gevolg.

Door het eigen en vreemd vermogen gelijk te behandelen verdwijnen bovengenoemde verstoringen. Bovendien zorgt een gelijke behandeling tot meer economische efficiëntie en onder bepaalde voorwaarden tot meer investeringen en een verhoogd bruto binnenlands product.

Vervolgens is in het derde hoofdstuk de Belgische notionele interestaftrek nader beschouwd. Allereerst is ingegaan op de achtergrond van desbetreffende regeling. Vervolgens is door middel van het toepassingsgebied, de grondslag en het gehanteerde tarief de methodiek van de notionele interestaftrek beschreven. Nadat inzicht is gegeven in de werking van de notionele interestaftrek zijn de voor- en nadelen aan het licht gebracht. Rekening houdend met het vorenstaande zijn uiteindelijk aanbevelingen gedaan voor toepassing van een eventuele Nederlandse vermogensaftrek. Hierbij staat dan ook de volgende deelvraag centraal: *Hoe is de Belgische notionele interestaftrek vormgegeven, wat zijn daar de fiscale gevolgen van en welke aanbevelingen volgen hieruit voor toepassing van een eventuele Nederlandse vermogensaftrek?*

Naar aanleiding van het verplicht opheffen van de gunstige regeling ten aanzien van Belgische coördinatiecentra is de notionele interestaftrek in het leven geroepen. Naast een alternatief bieden voor de wetgeving inzake het Belgisch coördinatiecentrum is de invoering van de notionele interestaftrek gebaseerd op drie doelstellingen. Op de eerste plaats heeft de notionele interestaftrek als doelstelling de fiscale discriminatie tussen de financieringen van eigen en vreemd vermogen te reduceren. Ten tweede heeft de Belgische regering een versterking van de solvabiliteitsratio voor ogen. Tot slot heeft de Belgische regering met invoering van de notionele interestaftrek de in België gevestigde ondernemingen willen stimuleren.

Om gebruik te mogen maken van de notionele interestaftrek dient de belastingplichtige onderworpen te zijn aan de Belgische vennootschapsbelasting. Hiervoor dient de belastingplichtige in beginsel een in België gevestigd lichaam te zijn, waarbij een winstoogmerk wordt gehanteerd. De grondslag wordt bepaald aan de hand van het gecorrigeerd boekhoudkundig eigen vermogen van het voorgaande belastingjaar. Het boekhoudkundig eigen vermogen bestaat uit kapitaal, uitgiftepremies, herwaarderingsmeerwaarden, reserves, overgedragen winst en kapitaalsubsidies. Dit boekhoudkundig eigen vermogen wordt vervolgens gecorrigeerd door de in artikel 205ter, §1 tot en met §4 WIB genoemde componenten. Deze correcties betreffen de fiscale netto waarde van aandelenparticipaties, kunstmatige materiële vaste activa in misbruiksituaties, uitgedrukte maar niet verwezenlijkte meerwaarden, belastingkredieten voor onderzoek, ontwikkeling en kapitaalsubsidies en tot slot het gewogen gemiddelde naar het verloop van het boekjaar.

Het boekhoudkundig eigen vermogen gecorrigeerd met de hiervoor genoemde componenten vormt het risicokapitaal. De hoogte van de notionele interestaftrek wordt vervolgens bepaald door het risicokapitaal te vermenigvuldigen met het gehanteerde tarief. Voor het bepalen van het tarief wordt op grond van artikel 205quarter, §2 WIB verwezen naar de gemiddelde referte-index J met betrekking tot de maanden juli, augustus en september van het voorlaatste jaar. Ten aanzien van het

jaar 2015 is het tarief vastgesteld op 2,63 procent. Kleine vennootschappen kunnen gebruik maken van een hoger tarief in vergelijking tot grote ondernemingen.

Het voordeel van de notionele interestaftrek is dat de doelstellingen grotendeels worden behaald. Daarnaast worden de gedragsreacties die ontstaan door het fiscaalrechtelijk onderscheid tussen het eigen en vreemd vermogen bij de notionele interestaftrek geminimaliseerd. Zo wordt de marginale investeringsbeslissing in beginsel niet verstoord en brengt het belastingen van louter overwinsten geen welvaartsverlies met zich mee.

Naast bovengenoemde voordelen heeft de notionele interestaftrek ook nadelen teweeggebracht. Allereerst ontstaat een discrepantie onder het DBI-regime. Daarnaast ontbreekt een notionele interestbijtelling en is de notionele interestaftrek slechts van toepassing op kapitaalvennootschappen.

Een volgend hekelpunt betreft de mogelijkheid dubbele aftrek te genieten. Dit is de zogenoemde *double dip*. *Double dip* houdt in dat de moedervennootschap een lening buiten groepsverband aan gaat om een kapitaalstorting te doen in de dochtervennootschap. Het vorenstaande kan mijns inziens ook worden bewerkstelligd indien de dochtervennootschap winst uitkeert middels het aangaan van een lening buiten groepsverband. De moedervennootschap heeft in een dergelijk geval aftrekbare interestkosten, terwijl de dochtervennootschap extra kapitaal bezit.

Verder is het streven naar een volledig neutrale behandeling tussen het eigen en vreemd vermogen middels een aftrek over het risicokapitaal niet bereikt. Het tarief van de notionele interestaftrek is in beginsel immers lager dan de rente die wordt betaald over het vreemd vermogen. Dit heeft tot gevolg dat de wetgever de niet geheel gelijke behandeling wenst te corrigeren met behulp van de diverse renteaftrekbeperkingen. Desbetreffende renteaftrekbeperkingen zijn mijns inziens economisch niet wenselijk.

Ten slotte heeft de Belgische wetgever regelgeving omtrent de notionele interestaftrek aan moeten passen. Tot het aanslagjaar 2014 werd het boekhoudkundig eigen vermogen verminderd met de netto boekwaarde van buitenlandse vaste inrichtingen en buitenlandse onroerende goederen die overeenkomstig het belastingverdrag van Belgische belasting zijn vrijgesteld. De vermindering gold niet ingeval de vaste inrichting in België was gevestigd. Dit had tot gevolg dat Belgische vennootschappen werden ontmoedigd om te investeren in het buitenland wanneer investeren ook in eigen land mogelijk was. In België genereert de onderneming immers aftrek, terwijl de buitenlandse vaste inrichting voorheen in beginsel werd uitgesloten. In de zaak Argenta Spaarbank is het vorenstaande in strijd bevonden met de vrijheid van vestiging op grond van artikel 49 VWEU. Door

de aanpassing van de wetgeving ontstaat een heffingslek indien België op grond van het belastingverdrag niet heffingsbevoegd is over de vaste inrichtingen en/of onroerende zaken die onderdeel zijn van een in België gevestigde vennootschap. Om vorenstaand heffingslek te beperken is artikel 205quinquies WIB in het leven geroepen.

Naast bovenstaande nadelen heeft de Belgische wetgever diverse compenserende maatregelen getroffen. De Belgische wetgever had immers voor ogen om de notionele interestaftrek budgettair neutraal in te voeren. Desbetreffende compenserende maatregelen drukken op de eerste plaats de positieve economische effecten van de notionele interestaftrek. Daarnaast zijn de tegenmaatregelen niet voldoende om de kosten van de notionele interestaftrek te compenseren. Hierdoor is een gat van bijna 3 miljard euro in de begroting ontstaan.

Met inachtneming van de reeds benoemde nadelen kunnen voor toepassing van een eventuele Nederlandse vermogensaftrek diverse aanbevelingen worden gedaan. Het eventueel invoeren van een vermogensaftrek dient gepaard te gaan met een vermogensbijtelling die zowel op kapitaalvennootschappen als op IB-ondernemingen van toepassing is. Hierbij dienen bepaalde correcties te worden gemaakt om dubbeltellingen en misbruik te voorkomen. Ook is een tarief gewenst dat aansluit bij het rentepercentage van vreemd vermogen dat van de belastbare winst kan worden afgetrokken.

In hoofdstuk vier is de vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel nader beschouwd. Allereerst is ingegaan op de achtergrond van de vermogensaftrek. Vervolgens is door middel van het toepassingsgebied, de grondslag en het gehanteerde tarief de methodiek van de vermogensaftrek beschreven. Nadat inzicht is gegeven in de werking van de vermogensaftrek zijn de voor- en nadelen aan het licht gebracht. Daarbij is uiteengezet hoe de desbetreffende nadelen kunnen worden ingeperkt. Dit heeft uiteindelijk tot een aangepast voorstel geleid. Hierbij staat dan ook de volgende deelvraag centraal: *Hoe is de vermogensaftrek naar aanleiding van de Studiecommissie- Van Weeghel vormgegeven, wat zijn daar de voor- en nadelen van en hoe kunnen vorenstaande nadelen middels een aangepast voorstel worden ingeperkt?*

Vanaf het jaar 1981 tot 1998 kende de Nederlandse wetgeving een vermogensaftrek. De vermogensaftrek is in het leven geroepen ter bevordering van het economisch herstel. De inflatie was in de jaren '70 en begin jaren '80 bijzonder hoog en de eigenvermogenspositie van het bedrijfsleven was door de jaren heen sterk verslechterd. Met de vermogensaftrek werd dan ook een meer inflatieneutrale winstberekening en een verbeterde eigenvermogenspositie bewerkstelligd. Per 1 januari 1998 is de vermogensaftrek volledig afgeschaft daar de inflatie lang niet meer zo hoog was

als in de tijd dat de vermogensaftrek werd ingevoerd. Tot het jaar 2005 was het vervolgens vrij rustig voor wat betreft de vermogensaftrek. Daar is verandering in gekomen toen een voorstel werd gedaan naar een vernieuwd fiscaal vestigingsklimaat waarbij een laag tarief en een brede grondslag centraal stond. De groepsrentebox was hier onderdeel van. Een dergelijke groepsrentebox bleek echter niet haalbaar.

Vervolgens heeft de Studiecommissie- Van Weeghel bij besluit van 22 oktober 2009 opdracht gekregen om onderzoek te verrichten naar een mogelijke hervorming van het Nederlandse belastingstelsel. Hierbij wordt onder andere gestreefd naar een meer neutrale behandeling van het eigen en vreemd vermogen en het tegengaan van overmatige financiering met vreemd vermogen. Dit uit zich in de vorm van de vermogensaftrek.

De voorgestelde vermogensaftrek is zowel van toepassing op binnenlandse en buitenlandse ondernemingen die onderworpen zijn aan de Nederlandse vennootschapsbelasting op grond van artikel 2 respectievelijk artikel 3 Wet VPB als op natuurlijke personen die op grond van artikel 2.1 juncto artikel 3.4 Wet IB een onderneming voor zijn of haar rekening en risico drijven waarbij desbetreffend natuurlijk persoon rechtstreeks voor verbintenissen van de onderneming wordt verbonden.

De voorgestelde vermogensaftrek is een forfaitaire aftrek over het fiscaal eigen vermogen waarbij het fiscaal eigen vermogen wordt gecorrigeerd voor de volgende componenten:

- i. De fiscale waarde van deelnemingen;
- ii. Compensabele verliezen.

Het belangrijke verschil met de Belgische notionele interestaftrek is de correctie naar aanleiding van de compensabele verliezen. Het vermeerderen van het fiscaal eigen vermogen met compensabele verliezen is het gevolg van de bijtelling die wordt gecreëerd bij het hebben van een negatief gecorrigeerd fiscaal eigen vermogen. In het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel wordt namelijk naast een vermogensaftrek ook een vermogensbijtelling beoogd. Dit betreft situaties waarin het fiscaal eigen vermogen kleiner is dan bijvoorbeeld de fiscale waarde van de deelnemingen. Reden voor desbetreffende vermogensbijtelling is enerzijds het compenseren van de budgettaire derving als gevolg van de vermogensaftrek. Anderzijds wegens het misbruik dat kan ontstaan. Een vermogensbijtelling is echter niet gewenst indien een negatief fiscaal eigen vermogen is ontstaan omdat de onderneming (structureel) aan verliezen lijdt.

Het tarief dat gezien vanuit het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel zowel voor de vermogensaftrek als voor de vermogensbijtelling gehanteerd dient te worden, moet gelijk zijn aan het normale c.q. risicovrije rendement op het eigen vermogen. De rente van de langlopende staatsobligaties benadert het vorenstaande. Hierbij sluit de Studiecommissie- Van Weeghel aan bij de Belgische notionele interestaftrek.

Het voordeel van het door de Studiecommissie- Van Weeghel voorgestelde vermogensaftrek is het minimaliseren van de gedragsreacties die ontstaan door het fiscaalrechtelijk onderscheid tussen het eigen en vreemd vermogen. De overmatige financiering met vreemd vermogen wordt middels een vermogensaftrek tegengegaan. De marginale investeringsbeslissing wordt bij de vermogensaftrek in beginsel niet verstoord en het belasten van louter overwinsten brengt geen welvaartsverlies met zich mee.

De voorgestelde vermogensaftrek onderkent naast bovengenoemde voordelen ook diverse nadelen. In de eerste plaats leidt de vermogensaftrek tot diverse welvaartsverschuivingen. Over het algemeen is de vermogensaftrek derhalve welvaartsverhogend. Dit geldt echter niet voor iedere onderneming afzonderlijk. Op de tweede plaats kan de vermogensaftrek niet vanuit ieder perspectief als solidair worden beschouwd. Verder resulteert de vermogensaftrek in meer eenvoud ten aanzien van de vennootschapsbelasting. Dit geldt echter niet voor de inkomstenbelasting.

Daarnaast wordt in het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel *double dip* niet voorkomen. Het betreft evenals ten aanzien van de Belgische notionele interestaftrek een kapitaalstorting of winstuitdeling in een Nederlandse vennootschap, waarbij de kapitaalstorting of winstuitdeling met een lening is gefinancierd. Om een dubbele aftrek te voorkomen dient de aftrek van rente of de vermogensaftrek te worden beperkt. Het beperken van renteaftrek bij de vennootschap welke het kapitaal stort of de winst uitdeelt is mijns inziens het meest eenvoudig. Deze vennootschappen zijn echter veelal niet in Nederland gevestigd, waardoor een renteaftrekbeperking bij desbetreffende vennootschappen geen effect teweegbrengt. Tot gevolg hebbende dat een aftrekbeperking binnen de regelgeving omtrent de vermogensaftrek dient te worden opgenomen.

Verder wordt de discrepantie tussen het eigen en vreemd vermogen niet volledig weggenomen indien het tarief aansluit bij het in het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel benoemde risicovrije rendement op het eigen vermogen. Vreemd vermogen bezit namelijk een risicocomponent. Met een neutrale behandeling van het eigen en vreemd vermogen kunnen de renteaftrekbeperkingen in beginsel volledig worden afgeschaft. Louter artikel 8c Wet VPB kan bij een gelijke behandeling tussen het eigen en vreemd vermogen mijns inziens niet worden afgeschaft. Een

volledig neutrale behandeling van het eigen en vreemd vermogen kan worden bewerkstelligd door de vermogensaftrek gelijk te stellen aan de door de belastingplichtige verschuldigde rentevoet over het door hem aangetrokken vreemd vermogen. Een neutrale behandeling kan eveneens worden bewerkstelligd door de renteaftrek van vreemd vermogen te maximeren tot het tarief van de vermogensaftrek. Laatstgenoemde wordt echter niet wenselijk geacht daar economisch dubbele heffing kan ontstaan.

Tot slot zijn de componenten die op basis van het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel op het fiscaal eigen vermogen gecorrigeerd worden, te beperkt om diverse dubbeltellingen en overig misbruik te voorkomen. Om diverse dubbeltellingen en overig misbruik te voorkomen kunnen naar mijn mening de volgende correcties niet ontbreken:

- iii. Fiscale reserves;
- iv. Anti-misbruikbepalingen.

Het corrigeren van fiscale reserves is het gevolg van het hanteren van een fiscale waarderingsgrondslag. De correctie dient te worden gemaakt daar fiscale reserves geen financieringskosten met zich mee brengen. De vermogensaftrek is immers bedoeld om de financieringskosten van eigen vermogen evenals de financieringskosten van vreemd vermogen aftrekbaar te stellen. De fiscale reserves hebben bovendien veelal het karakter van een voorziening.

Met betrekking tot vaste inrichtingen en onroerende zaken die overeenkomstig het belastingverdrag zijn vrijgesteld van enige Nederlandse belastingheffing is een separate correctie niet noodzakelijk. Nederland kent immers een andere voorkomingsystematiek dan de Belgische wetgeving, namelijk de objectvrijstelling. Dit houdt in dat het resultaat van de buitenlandse vaste inrichting c.q. onroerende zaak volledig buiten de grondslag voor berekening van de belastingbare winst van het hoofdhuis dient te blijven. Het resultaat wordt daarbij naar Nederlandse maatstaven bepaald. Dit brengt met zich mee dat de vermogensaftrek - evenals de ondernemings- en financieringskosten - die aan de buitenlandse vaste inrichting c.q. onroerende zaak zijn toe te rekenen, worden gecorrigeerd op het in Nederland belaste resultaat.

Om de vermogensaftrek budgettair neutraal in te voeren dient de derving aan belastinginkomsten gecompenseerd te worden. Daarbij moet de vermogensaftrek niet worden gedekt door een stijging van het VPB-tarief daar dit de positieve effecten op de vermindering van de kapitaalkosten (en derhalve de stimulans voor investeringen en BBP) wegneemt. Wordt een compensatie binnen de vennootschapsbelasting toch wenselijk geacht dan dient volgens de Studiecommissie- Van Weeghel

het tariefopstapje in de vennootschapsbelasting te worden afgeschaft. Daarnaast kan vanuit efficiencyoverwegingen worden onderzocht of een compensatie in de omzetbelasting gewenst is.

De beschouwing van respectievelijk de voor- en nadelen, de inperking van nadelen en de compenserende maatregelen die getroffen kunnen worden, hebben uiteindelijk tot een aangepast voorstel geleid. Dit aangepast voorstel is tevens het antwoord op de vraag op welke wijze een vermogensaftrek in het Nederlands belastingstelsel geïntegreerd dient te worden.

Concluderend kan worden gesteld dat een vermogensaftrek in het Nederlandse belastingstelsel geïntegreerd dient te worden naar het voorstel van de Studiecommissie- Van Weeghel waarbij de nog ontbrekende correcties worden toegevoegd en het tarief wordt aangepast. Hierdoor wordt een vermogensaftrek c.q. vermogensbijtelling geïntegreerd ten aanzien van zowel lichamen als IB-ondernemingen. De grondslag zal daarbij naar fiscale maatstaven worden bepaald, waarbij de volgende correcties gemaakt dienen te worden:

- i. De fiscale waarde van deelnemingen;
- ii. Compensabele verliezen;
- iii. Fiscale reserves;
- iv. Anti-misbruikbepalingen.
 - a. beleggingen die worden gehouden zonder dat een belastbaar periodiek inkomen wordt voortgebracht.
 - b. materiële vaste activa die de billijkheid van de beroepsbehoeften te boven gaat.
 - c. het gestort kapitaal dat rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de moedervenootschap dan wel de ontvangen winst die rechtens dan wel in feite samenhangt met een geldlening bij de dochtervenootschap, tenzij de belastingplichtige aannemelijk maakt dat aan de betreffende rechtshandelingen in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen.

Het tarief dat wordt gehanteerd dient gelijk te worden gesteld aan de door de belastingplichtige verschuldigde rentevoet over het door hem of haar aangetrokken vreemd vermogen. Daarbij dient een vermogensaftrek niet volledig gecompenseerd te worden met een verhoging van het vennootschapsbelastingtarief. Om de stimulans voor investeringen en voor het BBP te behouden kan bijvoorbeeld worden onderzocht of een compensatie in de omzetbelasting gewenst is.

Literatuurlijst

Jurisprudentie

Hof van Justitie EU

- HvJ 22 juni 2006, nrs. C-217/03 en C-182/03.
- HvJ 4 juli 2013, nr. C-350/11.

Hoge Raad

- HR 27 januari 1988, nr. 23 919, BNB 1988/217.
- HR 11 maart 1998, nr. 32 240, BNB 1998/208.
- HR 15 maart 2000, nr. 34 466, BNB 2000/240.
- HR 25 november 2005, nr. 40 989, BNB 2006/82.
- HR 7 januari 2011, nr. 09/04375, V-N 2011/3.17.

Kamerstukken en beleid

- Advies van de Raad van State over het wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen, Parlementaire Kamerstukken 2013-2014, nr. 53-3236/01.
- Beknopt verslag 53 van Plenumvergadering 188 van 27 februari 2014, Parlementaire Kamerstukken 2013-2014.
- Europese Commissie van 8 juli 2009, beschikking nr. C4/2007.
- IP/07/1682. 13 november 2007. *Staatssteun: Commissie past overgangsmaatregelen voor wijziging belastingregeling Belgische coördinatiecentra aan.*
- IP/03/242. 18 februari 2003. *Europese Commissie: Belgische coördinatiecentra onwettelijk !*
- Kamerstukken I 1980-1981, 16 539, nr. 8.
- Kamerstukken I 1980-1981, 16 539, nr. 163.
- Kamerstukken II 1987-1988, 20 604, nr. 9.
- Kamerstukken II 1997-1998, 25 690, nr. 3.
- Kamerstukken II 2004-2005, 30 107, nr. 2.
- Kamerstukken II 2011-2012, 33 003, nr. 3
- Kamerstukken II 2013-2014, 33 750, nr. 5.
- Memorie van toelichting bij het wetsontwerp tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal, Parlementaire Kamerstukken 2004-2005, nr. 51-1778/001. Verslag bij het wetsontwerp tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal, Parlementaire Kamerstukken 2004-2005, nr. 51-1778/004.
- Parlementaire Vraag van 10 januari 2007, Kamercommissie van Financiën, Criv 51 Com 1152, 6.
- Richtlijn 2011/96/EU.
- Voorafgaande beslissing van 19 december 2006, nr. 600.472. Geraadpleegd via <http://ccff02.minfin.fgov.be/KMWeb/document.do?method=view&id=b73e2d5c-9667-48bc-85a0-363bf3bf1772&documentLanguage=NL#findHighlighted>.

Vakliteratuur

Boeken

- Chevalier, C. (2009). *Vademecum Vennootschapsbelasting*. Larcier: Gent.
- Geld, J.A.G. van der (2009). *Hoofdzaken vennootschapsbelasting*. Kluwer.
- Jacobs, B. (2008). *De prijs van gelijkheid*. Amsterdam: Bert Bakker.
- Kempen, M.L.M. van (2012). *Cursus Belastingrecht: Inkomstenbelasting*. Kluwer.
- Koster, H. & Strik, S.A.W.J. (2014). *Cursus Belastingrecht: Vennootschapsbelasting*. Kluwer.
- Marres, O.C.R. (2005). *Winstdrainage door renteaftrek: Beoordeling van artikel 10a Wet VPB*. Kluwer.
- Michielse, G.M.M. (1994). *'Thin capitalisation' in het fiscale recht: afbakening van vreemd vermogen ten opzichte van eigen vermogen binnen concernverhoudingen*. Kluwer.
- Mooij, R.A. de (2003). *Heeft de vennootschapsbelasting de toekomst?* Rotterdam.
- Moreau, P. (2005) *'Belastingaftrek voor risicokapitaal – Notionele interestaftrek: een fiscale revolutie?'* Kluwer: Mechelen.
- Nijs, P. (2007). *De economische effecten van de notionele interest*. Dissertatie aan de Universiteit van Hasselt.
- Salens, P. & Taghon, C. (2014). *Aangifte vennootschapsbelasting 2014*. Maklu: Antwerpen.
- Soetaert, J. (2006). *De notionele interesten*. Edi.pro: Meerbeek-Kortenbergh.
- Strien, J. van (2006). *Renteaftrekbeperkingen in de vennootschapsbelasting*. Dissertatie aan de Erasmus Universiteit.
- Vandenberghe, W. (2006). *"De notionele interestaftrek: Een denkbeeldige werkelijkheid"*. Gent.
- Voortz, S.C.H. (1995). *Praktijkboek Financieel Management*. Hoofdstuk XVII.1.5.2. Geraadpleegd via www.finance-control.nl/downloaden/6894/.

Tijdschriften

- Bellingwout, J.W. & Engelen, F.A. (2010). *Belastinghervorming gezien vanuit het internationaal belastingrecht* · nummer 7.
- Bouwman, J.F. (2010). *De vennootschapsbelasting in het rapport 'Continuïteit en vernieuwing'*. NTFR2010-1543.
- Cools, A. (2009). *Belgische notionele interestaftrek: een stand van zaken*. WFR 2009/411.
- Devereux, M.P. & Mooij, R.A. de (3 juni 2010). *'An applied analysis of ACE and CBIT reforms in the EU'*, International Tax and Public Finance 2010, Vol. 18, nr. 1.
- Engelen, M.F. (2010). *Herziening van de vennootschapsbelasting: vermogensaftrek of tariefsverlaging?* WFR 2010/779.
- Jacobs, B. (11 mei 2013). *From Optimal Tax Theory to Applied Tax Policy*.
- Meussen, G.T.K. (2010). *De belastingheffing van ondernemers in de voorstellen van de commissie- Van Weeghel*. WFR 2010/772.
- Munter, M. de (2014). *Aanpassingen aftrek van risicokapitaal conform met Europese vrijheden?* FiscoLoog 1372.
- Nieuweboer, M. (2008). *Het "goodwillgat" bestaat niet*. WFR 2008/511.
- Nouwen, M.F. & Strien, J. van (2010). *De groepsrentebox is 'dood', lang leve de vermogensaftrek?* NTFR 2010-1423.
- Stevens, A. (2013). *De notionele interestaftrek en vaste inrichtingen*. NTFR-Beschouwingen 2013-40.

Overige bronnen

- Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). *Referte-indexen*. Geraadpleegd via <http://www.fsma.be/nl/Supervision/finbem/hk/Article/rihk/ri/arch.aspx>.
- Belastingdienst. *Overgangsregelingen bij de btw-verhoging naar 21%*. Geraadpleegd via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/btw_berekenen_aan_uw_klanten/btw_berekenen/btw_tarief/overgangsregelingen_bij_de_btw_verhoging.
- Bauwens, D & Driessche, C. van & Peters, R. (9 april 2014). *Wat zou afschaffing van de notionele interestaftrek ons opleveren?* De Redactie.be VRT Nieuws. Geraadpleegd via <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/VK14-formatie/Fact%2BCheck/1.1934983>.
- CBS. (2000). *De Nederlandse economie 1999*. Heerlen.
- CPB. (31 maart 2010). *Budgettaire-, koopkracht-, en economische effecten van belastinghervormingen*. CPB notitie.
- CPB (2014). *Bouwstenen voor een moderne btw. Vrijstellingen verstoren concurrentie; verlaagd tarief ondoelmatig*. CPB Policy Brief.
- European Commission: Fatica, S. Hemmelgarn, T & Nicodeme, G. (2012). *The Debt-Equity Tax Bias: consequences and solutions, working paper*. N.33.
- Fiscale Encyclopedie De Vakstudie Vennootschapsbelasting.
- Hermie, T & Peeters, B. (2007) *Notional Interest Deduction: The Belgium Experience*. p. 14. Geraadpleegd via http://www.tiberghien.com/media/ACTL%20seminarie_Bernard&Thomas.pdf.
- Nus, F.G.H. van. Commentaar op artikel 8c, lid 1 Wet VPB. NDFR.
- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. July 2010.
- Pieterse, M.J.C. Commentaar op artikel 3.76 Wet IB. NDFR.
- Ramele, A.J. van. Commentaar op artikel 13l lid 1 Wet VPB. NDFR.
- Rente Nederlandse staatsobligaties 10 jaar. Geraadpleegd via <http://www.iex.nl/Rente-Koers/190118356/Nederland-10-jaar.aspx>.
- Revenue. Corporation Tax Ireland. Geraadpleegd via <http://www.revenue.ie/en/tax/ct/>.
- Studiecommissie belastingstelsel- Van Weeghel (7 april 2010). *Continuïteit en vernieuwing; Een visie op het belastingstelsel*.
- Zwier, M.P. Commentaar op artikel 3.53 Wet IB. NDFR.